Dosarul nr. 2-2483/2024

HOTĂRÂRE
În numele Legii

06 mai 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediu Centru)
Instanța compusă din:
Președintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu
Grefier Fedișin Adelina

examinând în ședință publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bejenari Denis împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu participarea intervenientului accesoriu procurorul Natalia Ababii cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală,

constată:

La data de 09 februarie 2025 reclamantul Bejenari Denis a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat următoarele. În fapt la data de 04 iulie 2022 prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău oficiul Ciocana Natalia Ababii emisă la data de 09 februarie 2022 în cadrul cauzei penale nr. 2021481427, Bejenari Denis a fost pus sub învinuire incriminându-i comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal.

Menționează că, în perioada 09 februarie 2022 până la 04 iulie 2022 reclamantul a fost căutat de poliție ca fiind infractor.

Însă numai la data de 31octombrie 2022 prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău oficiul Ciocana Natalia Ababii a fost scos de sub urmărire penală pe cauza nr. 2021481427 și anume din motivul că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) din Codul penal.

Ca urmare reține că este incontestabil faptul că, fără careva motiv rezonabil în lipsa unor probe pertinente, în scop de al umili, reclamantul a fost tras ilegal la răspundere penală în cadrul cauzei penale nr. 2021481427.

Susține în continuare că, pe parcursul tragerii la răspundere penală reclamantul a fost nevoit să suporte umilință și disconfort enorm din care motiv a primit traume psihologice sub formă de stare de stres care sunt iremediabile.

Astfel, încălcările enunțate au lezat drepturile și libertățile reclamantului Denis Bejenari prevăzute de art. 6 din CEDO și pornind de la prevederile art. 3 alin.(1) lit. a), 6, 10,11 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, urmează a fi încasat din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 Euro.

La fel reține că, reclamantul a fost nevoit să-și angajeze un apărător care prin acțiunile întreprinse a contribuit la stabilirea adevărului și respectiv la reabilitarea ultimului.

Totodată, indică că, pentru serviciile prestate de avocat în procedura legală pe cauza penală nr. 2021481427 reclamantul a achitat conform contractului de asistență juridică nr. 1195 din 04 iulie 2022 și bonului de plată din 22 mai 2023 suma de 20 000 lei.

Solicită reclamantul în cererea de chemare în judecată: încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 Euro, suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Bejenari Denis, avocatul Serghei Mocanu, a susținut integral cererea de chemare în judecată

Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în ședința de judecată acțiunea nu a recunoscut-o și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, în baza următoarelor motive de fapt și de drept.

Indică că, legea aplicabilă cauzelor de răspundere pentru prejudiciul cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor dc urmărire penală ale procuraturii și instanțelor judecătorești este Legea nr.1545- XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Consideră că reclamantul a interpretat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în condițiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545, necesită de a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 -dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Normele în cauză sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat.

Reține că, această poziție este confirmată și în cauza relevantă Chirică Ruslan vs Ministerul Justiției, încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2021 (2ra-1635/21): „Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că pentru a fi întemeiate pretențiile de încasare a prejudiciului material și a celui moral în condițiile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 în primul rând acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art. 3 din lege, în condițiile respectării cumulative a dispoziţiilor art. 6 al aceleiași legi".

În acest sens, reține că, art. 6 din Legea nr. 1545/1998 prevede expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Astfel, unul din aceste drepturi este devenirea definitivă și irevocabilă a sentinței de achitare.

Prin urmare, coroborând norma legală citată mai sus la circumstanțele cauzei, constată că în privința reclamantului Denis Bejenari a fost emisă o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală. Totuși reține că, prin prisma Legii nr. 1545/1998, persoana are dreptul să solicite despăgubiri în situația când aceasta a fost condamnat, iar ulterior în privința sa a fost emisă sentință dc achitare. Anume, în astfel de situații se poate invoca că persoana a fost într-adevăr trasă la răspundere penală.

Or, potrivit normei art.50 din Codul Penal al Republicii Moldova, se consideră răspundere penală condamnarea publică în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate ii precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Subsecvent, relevă că pentru a fi în prezența unei acțiuni civile întemeiate, nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art. 6 din Legea nr. 1545/1998, dar este necesară și întrunirea dispozițiilor prevăzute de art. 3 alin. (1).

Astfel, prin prisma normei precitate, accentuează că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice/ juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală: condamnării ilegale. confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației: ridicării ilegale a documentelor

contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Respectiv, apreciază prezenta acțiune civilă ca una nefondată, în condițiile în care, conform prevederilor enunțate, rezultă expres că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului. ci cele constatate expres ca ilegale. Accentuează că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, or, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Prin urmare, conchide că normele legale citate mai sus sunt indisolubile - nu pot fi aplicate separat.

Astfel, atestă că, pe durata acțiunilor procesuale aferente cauzei penale, reclamantului nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, cât și la materialele cauzei nu există nicio probă concludentă, pertinentă în confirmarea faptului că actele procedurale emise în privința reclamantului, de către organul de drept, sunt calificate ca ilegale. Or, în corespundere cu art. 218 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, instanța de judecată, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, o dată cu adoptarea hotărârii, emite și o încheiere interlocutorie prin care aceste fapte se aduc la cunoștința organelor respective, persoanelor cu funcție de răspundere și procurorului. În speță, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe acțiunile pretins ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanței judecătorești, însă în lipsa unor acte ce constată în mod expres ilegalitatea acțiunilor întreprinse.

Totodată, eventuala clasare a cauze penale nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate legală de examinare cauzei cauze penale. Organul de urmărire penală nu are doar ca scop identificarea și sancționarea persoanelor vinovate, dar și prevenirea și curmarea săvârșirii infracțiunilor. Acest aspect este prevăzut și de prevederile art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală: „Organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele. Completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului”.

În acest sens, susține că pretențiile privind încasarea, în beneficiul reclamantului Denis Bejenari, a prejudiciului moral material și a cheltuielilor de judecată, reprezintă solicitări nefondate, or, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate ale legii nr.1545 prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea prejudiciului.

În concret atestă că, reclamantul nu și-a motivat în mod pertinent atât cuantumul prejudiciului moral, de 3 000 euro, cât și cheltuielile de judecată.

Intervenientul accesoriu procurorul Natalia Ababii, în ședința de judecată nu s-a prezentat deși a fost înștiințat legal despre data și locul ședinței de judecată.

Totodată, instanța va reține că la materialele cauzei este prezentă referința intervenientului accesoriu, potrivit căreia, ultimul acțiunea nu o recunoaște și solicită respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele părților litigante, instanța de judecată consideră că, acțiunea reclamantului Bejenari Denis este întemeiată și urmează să fie admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea.*

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.*

Conform prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului*, iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Potrivit art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, *orice persoană ale cărei drepturi şi libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale, chiar şi atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale*.

În acest sens se va reține că, obiectivele acestui articol sunt de a „oferi un mijloc prin care persoanele pot obține compensații la nivel național pentru încălcarea drepturilor lor prevăzute de Convenție înainte de a pune în mișcare mecanismele internaționale de înaintare a plângerilor la Curtea de la Strasbourg" (cauza Kulda c. Poloniei, 2000, § 152).

În continuare potrivit art. 1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, *prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile*

de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Conform prevederilor art. 2007 alin.(1) lit. a) Cod Civil, *prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea.*

În corespundere cu art. 2036 alin.(1)- (3) Cod Civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.*

(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

(3) Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Potrivit art. 2037 alin.(2) Cod civil, *caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.*

În continuare se va reține că potrivit art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, *în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:*

a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

(2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

Potrivit materialelor dosarului cercetate în cadrul examinării pricinii în fond se atestă următoarele circumstanțe de fapt.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, (Oficiul Ciocana), Natalia Ababii, din 09.02.2022 s-a dispus punerea sub învinuire a lui Bejenari Denis în cadrul cauzei penale nr.2021481427, fiindu-i încriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, și ai înainta numitului acuzarea.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, (Oficiul Ciocana), Natalia Ababii, din 31.10.2022, s-a dispus: scoaterea de sub urmărire penală a lui Bejenari Denis din motiv că, fapta nu întrunește elementele componenței de infracțiune și clasarea cauzei penale și a procesului penal nr. 2021481427, pornită la 27.12.2021 în temeiul prevederilor art. 190 alin.(1) Cod penal.

Drept urmare, reieșind din cele menționate *supra*, instanța de judecată constată că reclamantul Bejenari Denis a fost reabilitat pe deplin, fiind scos integral de sub urmărire penală la data de 31.10.2022, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Or, în temeiul art. 284 alin. (1) Cod de procedură penală, *scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.*

Conform prevederilor art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, *dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare*.

În conformitate cu prevederile art. 66 alin.(3) Cod de procedură penală, *în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare.*

Potrivit art. 524 Cod de procedură penală, *persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.*

În continuare potrivit art. 525 Cod de Procedură Penală, *acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în termen de trei ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reperare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.*

Iar, potrivit art. 53 alin. (2) din Constituția Republici Moldova, *statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvîrşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.*

Instanța de judecată menționează că, în speță reclamantul Bejenari Denis întrunește cerințele instituite de Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în vederea constatării caracterului ilicit al acțiunilor organului de urmărire penală și respectiv încălcării prezumției nevinovăției, care se manifestă prin faptul că, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, (Oficiul Ciocana), Natalia Ababii, din 31.10.2022, Bejenari Denis a fost scos de sub urmărire penală din motivul că, acțiunile sale nu întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal.

Totodată, instanța de judecată menționează că, în speța dedusă judecății caracterul ilicit și nejustificat al acțiunilor organului de urmărire penală s-a constatat cu certitudine și s-a materializat prin recunoașterea reclamantului în calitate de bănuit, ulterior învinuit în comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, motiv pentru care acțiunea lui Bejenari Denis se încadrează în condițiile articolului 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reperare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

În continuare referitor la cerința reclamantului privind repararea prejudiciului moral în sumă de 3 000 Euro, se va reține următoarele.

Instanța de judecată menționează că, având în vedere specificul obiectului litigiului în cauză și anume repararea prejudiciului ca urmare a tragerii la răspundere penală, cuantumul prejudiciului moral se determină în baza criteriilor prevăzute la art. 11 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Raportând situația reținută la prevederile legislației în vigoare, inclusiv art. 2007 Codul civil, Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, instanță concluzionează că se impune necesitatea reparării prejudiciului cauzat reclamantului Bejenari Denis.

Conform art. 2036 alin. (1) din Codul civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.*

Aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu miza pentru reclamant comportamentul părților, buna/reaua credință, etc. Se ia în considerare în mod obligatoriu principiul general al echității. Prejudiciul moral se apreciază individual pentru fiecare caz, luând- se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzând-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Aici, instanța de judecată reține că, materialul probator anexat la actele cauzei denotă fără echivoc faptul că, reclamantului i-au fost cauzate suferințele psihice, prin faptul că a fost atras la răspundere penală pentru săvârșirea unei infracțiuni, pentru acțiuni, în care nu s-a constatat elementele infracțiunii.

La caz, având în vedere că în materia procedurilor penale termenul de judecare a cauzei începe să curgă din momentul când persoanei i s-a înaintat acuzația penală și se termină odată cu adoptarea unei hotărâri definitive prin care s-a soluționat fondul acuzației, se constată și faptul că examinarea cauzei penale în privința lui Bejenari Denis a durat din 09 februarie 2022 din momentul atribuirii reclamantului a statutului de învinuit și până la 31 octombrie 2022 când s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a reclamantului.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La caz, instanța de judecată, ținând cont de toate circumstanțele pricinii, consideră că, suma solicitată de reclamant este una exagerată, or, sarcina probării mărimii prejudiciului moral îi revine reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele părților și jurisprudența Curții Europene.

O compensație justificată ar însemna „una echitabilă”, să nu fie vădit disproporționată în raport cu gravitatea violărilor constatate și să se apropie în cuantum la valoarea pe care ar fi acordat-o Curtea Europeană în cazul în care cauza ar fi fost examinată în fața Instanței de la Strasbourg.

Concomitent, instanța de judecată relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului

moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).

În continuare se va reține că potrivit art. 11 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, *mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu -se în considerare:*

a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată;

c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată;

e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice;

g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.

(2) Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin.(4) din Codul de procedură penală.

(3) În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

În contextul expus, la aprecierea mărimii prejudiciului moral cauzat reclamantului Bejenari Denis, instanța va ține cont de următoarele aspecte: integritatea psihică, reputația acestuia, învinuirea înaintată, afectarea vieții personale, sentimentul de nesiguranță și neliniște.

În această ordine de idei, prin intentarea cauzei penale în privința reclamantului, ultimului i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale, inclusiv dreptului la viața sa privată, pe care le-a suportat în urma acțiunilor organului de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor de judecată. Suferințele psihice provocate de situația creată i-au cauzat consecințe determinate de stări de

depresie, de anxietatea, prin pierderea încrederii în oameni și alți factori care derivă suferințele morale.

Oferind o apreciere celor enumerate mai sus, instanța de judecată conchide că reclamantului într-adevăr, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, însă acesta urmează a fi estimat nu în mărimea a 3 000 Euro, cum a solicitat reclamantul, ci în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate, ca recompensă a prejudiciului moral, cauzat prin încălcarea dreptului constituțional al lui Bejenari Denis privind prezumția nevinovăției și ale drepturilor procesuale privind pornirea urmăririi penale.

Astfel, instanța de judecată evaluează prejudiciul moral la suma de 10 000 lei, ce constituie o satisfacție echitabilă pentru suferințele cauzate lui Bejenari Denis prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, având în vedere că în privința acestuia în perioada derulării urmăriri penale și pe tot parcursul procesului penal reclamantul nu a fost supusă unor acțiuni care să-i limiteze în mod brutal și abuziv drepturile garantate, nu i s-au aplicat măsuri procesuale de constrângere: privative de libertate, de limitare în alte drepturi etc.

Mai mult ca atât, luând în considerație ordonanța din 31 octombrie 2022, este cert faptul, că scoaterea integrală de sub urmărire penală, deja conține în sine, pentru reclamant, o satisfacție morală.

La capitolul dat, în cazul în care se pretinde repararea prejudiciului moral, mărimea compensației acestuia, în sensul art. 11 a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, se stabilește în modul prevăzut de Legea nominalizată cu respectarea principiilor compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

În acest context, instanța de judecată remarcă că întru judecarea justă și corectă a litigiului, cât și întru determinarea corectă a mărimii compensației pentru prejudiciul moral e necesar a fi luată în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt.

Astfel, deși sarcina probațiunii prejudiciului moral îi revine reclamantului, aceasta nu a confirmat prin probe pertinente și concludente suferințele invocate de el în măsura în care să fie pasibilă repararea prejudiciului moral în mărimea solicitată.

Așadar, instanța de judecată va admite parțial pretenția reclamantului privind repararea prejudiciului moral și va încasa din bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bejenari Denis suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

Or, instanța de judecată reiterează că, pe parcursul examinării cererii de chemare în judecată, instanța de judecată a stabilit cu certitudine că reclamantul

Bejenari Denis, în urma intentării cauzei penale de acuzare în comiterea infracțiunii de la art.190 alin.(1) Cod penal, ultimul a suportat suferințe psihice, manifestate prin stări de frică, anxietate, umilință stări ce sunt apreciate și de CtEDO ca fiind componente ale prejudiciilor nepatrimoniale (cauzele Sommerfeld împotriva Germaniei, McFarlane împotriva Irlandei, Kakamoukas și alții împotriva Greciei, etc.).

În continuare referitor la cerința reclamantului privind repararea prejudiciului material în mărim de 20 000 lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică, suportate la examinarea cauzei penale, se va reține următoarele.

Conform art. 7 lit. e) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, *în cazurile menționate la art.3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: sumele plătite de ea pentru asistența juridică.*

Astfel, instanța de judecată reține că, la materialele cauzei este anexat bonul de plată seria EP nr. 600888 din 22 mai 2023, în mărime de 20 000 lei, achitat de către reclamant pentru serviciile juridice în cauza penală nr. 2021481827.

Apreciind materialele prezentei cauze, complexitatea acesteia și a cauzei penale inițiate în privința reclamantului Bejenari Denis, instanța de judecată conchide de a admite integral solicitarea reclamantului de a dispune încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică suportate în sumă de 20 000 lei.

Reieșind din circumstanțele expuse *supra*, instanța de judecată concluzionează că acțiunea înaintată de Bejenari Denis împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu participarea intervenientului accesoriu procurorul Natalia Ababii cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, se admite parțial, urmează a fi admisă parțial.

În continuare se va reține că, potrivit art. 94 alin. (1) din Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Iar, potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

Prin urmare instanța de judecată consideră necesar de a încasa din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Bejenari Denis taxa de timbru în sumă de 200 lei.

În conformitate cu art. 94, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Bejenari Denis împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu participarea intervenientului accesoriu procurorul Natalia Ababii cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, se admite parțial.

Se încasează din bugetul de stat al RM prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Bejenari Denis suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 20 000 (douăzeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală.

Se încasează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Bejenari Denis taxa de timbru în sumă de 200 (două sute) lei.

În rest, pretențiile reclamantului se resping, ca neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu

Copia corespunde originalului